

predvsem one, ki ste končali letos pa tudi one iz prejšnjih let, da se prigrisate k odseku. — Javite nam po dopisnici svoj naslov, nakar vam bomo mi poslali formular za socialno statistiko. Poudarjamo, da je to v Vašem lastnem interesu. — Odsekovi naslov je: Sekcija JUU za drav. ban. v Ljubljani — Odsek brezposelnih učit. abit., Frančiškanska ul. 6/I. — »Odsek OBUA«.

— »Svoji k svojim«. Pod tem geslom priredi Narodna odbrana v Ljubljani propagandni teden akcije »Svoji k svojim« od 7. do 14. oktobra t. l. Teden se začne z velikim zborovanjem v nedeljo 7. oktobra ob 11. uri v dvoranji hotela »Union«. Ves nadaljnji teden bodo predavanja v radiu in šolah, propagando pa bodo vršili časopisi, kino in razni lepaki. Pomen te akcije je treba tolmačiti po vsej banovini in v to je poklicano v prvi vrsti učiteljstvo. — Skrajni čas je že, da se začne med našim narodom širiti zavest, da si bomo gospodarsko opomogli, da bomo dvignili konsum domačega blaga in s tem znižali brezposelnost le, če se oprimo brezposelnosti gesla »Svoji k svojim«. — Opozorjamo zunanje učiteljstvo na radijsko oddajo nedeljskega zborovanja in kratka radijska predavanja, ki bodo ves teden, vsak dan med opoldanskimi poročili. Kjer imate šolski radio, povabite k tem predavanjem tudi prebivalstvo iz dotičnega kraja, da bo čim širši krog poslušalcev čul ta predavanja.

— Sekcija Podmladka Jadranske straže pri kralj. banski upravi v Ljubljani, naproša p. t. učiteljstvo, naj bi takoj ob pričetku šolskega leta organiziralo Podmladek Jadranske straže tudi na obrtno, trgovsko- in kmetijsko nadaljevalnih šolah svojega področja! Tudi te šole naj bodo vse do zadnje organizirane v našem mladinskem pomorskem združenju, soudeležene naj bodo na njegovem velikem delu in deleže vseh dobrin, ki so v zvezi s članstvom. Kot učenci in učence, člani PJS, vseh ostalih šol v banovini naj tudi nadaljevalni šolarji pripomorejo k razširjenju in uveljavitvi pomorske zavesti in nacionalne solidarnosti med jugoslovenskim narodom ter povečajo prihodnjo jesen na kongresu Jadranske straže v Ljubljani sijaj in veličino naše ideje. — Čuvajmo naše morje!

Znižana cena šolskih zvezkov

Učiteljska tiskarna ima v zalogi veliko število zvezkov z napisanimi vzorci. Ti zvezki so jako pripravljeni za domače vaje. Ker se za šolske vaje uporabljajo monopolski zvezki s predpisanimi vzorci, priporočamo tovarišicam in tovarišem, da uporabljajo za domače vaje zvezke z napisanimi vzorci Učiteljske tiskarne.

Učiteljska tiskarna je znižala ceno zvezkom z napisanimi vzorci od 1 Din na 60 par.

Na Slatini je bila tudi rojena in dopolnila letos 56 let. Pot življenja ji je bila že v mladosti težka, za lastno pomočjo se je dokopala do poklica in do kruha. Marljiva in vestna do skrajnosti si je pridobila povsod spoštovanje in hvaležnost in vendar so ostale nade izven mej onega kroga, ki ji je bil usojen.

Dolgo je čakala, da bi živela v ljubljenski starši pod istim krovom. Krov jo je čakal, a staršev ni bilo več pod njim.

Zelela si je v domači kraj, četrto stletja je čakala, a prišla domov razrahljanega zdravlja in hrepenenje ji je bilo v razočaranje.

Polno službeno dobo je imela za seboj, mirne urice pokoja so jo vabile, nenaklonjena usoda ji je prekrizala tudi to in jo poklicala v večni pokoj tja gor k Sv. Trojici, kjer že počivata oče in mati.

Še pogreb ji je hotel kvariti dež. A iskrene občinstvovanja to ni moglo motiti. Bila je množica ljudi, tovarišev in učencev. Bili so gasilci, venci, govori in petje.

Videli smo to in vedeli, da je zaslužila. Ni smo pa vedeli, da je segala njena skrb za deco preko groba.

Službovala je na Slivnici, v Ločah, Blagovni, Poljčanah in Rogoški Slatini. Povsod so se med dobro deco našli paglavci, ki znajo učiteljici življenje temeljito zagreniti. Tudi njej niso prizanašali in jo silili, da naj zamenja blaga sredstva idealne moderne vzgoje z onimi stariimi sredstvi, krepkimi in uspešnimi, ki še povzročajo učinkujejo tako naglo.

In vendar!

Dan, dva po pogrebu se je osamljeni in ožaloščeni brat pokojnice zglasil na obhodu domačih šol in javil, da so težko prištedeni tisočaki pokojnice namenjeni revnim šolarjem.

Vse drugo bi lahko smatrali za vsebino življenja, to pa je delo po smrti in radi tega ji bodi tem lepši in trajnejši spomin.

— Podmladek Rdečega križa. Proti koncu avgusta je prosvetni oddelek banske uprave razposlal na vse šole v dravski banovini novi pravilnik in navodila za organizacijo Podmladka Rdečega križa. Pravilnik in navodila temelje na zakonu in pravilih društva Rdečega križa kraljevine Jugoslavije. Vsa vprašanja so jasno obdelana, zato p. n. učiteljstvu ne bo težko izvesti organizacije PRK. Sekcija Podmladka pa je poslala vsem šolam tiskovine, ki so potrebne za prijavo organiziranih otrok. Ako bi katera izmed šol pomotoma ne bila prejela teh tiskovin (prijavne karte, koncepta in naročilnice), naj se takoj obrne na banovinski odbor društva Rdečega križa, sekcija Podmladka v Ljubljani, Čopova ulica 1, s poštne prosto dopisnico, da ji tiskovine dostavimo. Hkrati si dovoljujemo opozoriti p. n. učiteljstvo, da je treba predvsem izpolniti prijavnico (prijavno karto) in oba dela poslati banovinskemu odboru. Ko prejme sekcija prijavnico, pošlje potrebno število članskih kart, tiskovino »Igra za dobro zdravje« itd. Ker so nekateri gg. upravitelji v dvomu zaradi izkaza organiziranih otrok, naj enostavno sami razdele stran na prijavnici in zgoraj izkažejo organizirane plačujoče, spodaj pa organizirane neplačujoče otroke.

Sekcija PRK.

— Završni telovadni tečaj JUU sekcije za savsko banovino. Ker je precej učiteljev in učiteljic, ki so obiskovali osnovni in nadaljevalni telovadni tečaj, ki ga je priredila JUU sekcija za savsko banovino, bo prirejen zanje završni tečaj. Ta tečaj ima namen zaokrožiti v celoto in praktično izpopolniti vse znanje pridobljeno v osnovnem in nadaljevalnem tečaju. Prijavitelji naj priložijo svoji prijavi tudi potrdila o obisku osnovnega in nadaljevalnega tečaja, opis svojega udejstvovanja pri telovadbi in narodnem izobraževanju, zdravniško spričevalo in potrdilo o članstvu pri JUU in SKJ. Tečaj bo trajal 4 tedne. Stroški za hrano 500—600 Din. Prenočišče brezplačno. Poleg onih, ki so že obiskovali dva tečaja se lahko prijavi tudi taki, ki so si pri Sokolu pridobili tako kvalifikacijo, da bodo mogli slediti predelavi snovi. Čas prijave do polovice oktobra. Prijave je pošiljati na JUU — sekcija za savsko banovino — Zagreb, Hrv. učiteljski dom, Trg Kralja Aleksandra 4.

— Za dograditev nove šole v Gradišču, obmejni vasi med Sv. Duhom na Ostrnem vrhu in Zgornjo in Spodnjo Kaplo priredita mariborski podružnici CMD dne 7. oktobra na Trgu Svobode veliko tombolo. S tem lepim činom hočeta delovni podružnici skočiti na pomoč, da dobi Gradišče čim prej lastni prosvetni dom. Zidanje nove šole bo izdatno podprla tudi CMD sama, Tovarišem prirediteljev toplo priporočamo.

— Centralni šolski zobni ambulatorij v Ljubljani vljudno naproša upraviteljstva, ki so prejela brošuro »Neguj zobe«, da javijo drž. šolski polikliniki v Ljubljani, Gledališka ulica 7, koliko brošur so prodali in koliko jih jim je še ostalo.

— V odbor za proslavo stoletnice smrti Filipa Višnjica znanega slepega guslarja in pesnika so izvoljeni izmed članov JUU tov. Dušan Prica, urednik »Narodne Prosvete«, Vitomir Srnič, urednik »Jugoslovenčeta« in Milič Majstorovič, urednik »Učitelja«.

Učiteljski pravnik

OSEMLETNO OBVEZNO ŠOLANJE IN OLAJŠAVE ODNOSNO SKRAJŠANI POUK NA NARODNIH ŠOLAH.

Iz mnogih vprašanj, v pogledu dobe obveznega šolanja sledi, da si mnogo tovarišev še ni na jasnem o načinu dejanskega izvajanja zadevnih določb zakona o narodnih šolah.

Tako se glasi vprašanje nekega tovariša: »Se li učencu narodne šole leto ponavljanja šteje v 8 letno šolanje ali ne? Na primer: učenec se je rodil 16. 9. 1925., šoloobvezen je s 1. 9. 1932. in je tega dne tudi stopil v šolo; I. razred je moral ponavljati, sedaj je v II. razredu; traja li v tem primeru njegova 8 letna šolska obveznost do 31. 8. 1940. ali do 31. 8. 1941?«

Zakon o narodnih šolah določa v § 8.: »Osnovna šola traja štiri leta (prvi, drugi, tretji in četrti razred), a višja narodna šola do dopolnjenih 14 let isto tako štiri leta (prvi, drugi, tretji in četrti razred). Za vseh teh osem razredov je šolanje obvezno.« V § 66. določa zakon: »V toku osemletnega šolanja se sme učenec brisati iz šole . . .« Iz navedenih določil sledi, da je za vse učence obvezno osemletno šolanje v narodnih šolah. V smislu § 158, smo imeli v dravski banovini izvedeno osemletno obvezno šolanje že pred obelodanjenjem novega zakona o narodnih šolah. Zato izvrši pri rednem napredku učenec štiri razrede osnovne šole in štiri razrede višje narodne šole. Po osemletnem šolanju je učenec zadostil svoji obveznosti in se ima odpustiti iz šole neglede na dovršitev štirih razredov osnovne in štirih razredov višje narodne šole pri nepovoljnem napredku v posameznih razredih. Ako pa bi se tolmačil § 8. v tem smislu, da mora vsak učenec absolvirati štiri razrede osnovne šole in vse štiri razrede višje narodne šole, tedaj bi morali vsi taki učenci, ki redno ne napredujejo po razredih, izvršiti devetletno osemletno šolanje, dokler ne bi nastopil položaj, da doseže deček 16 let in deklica 15 let po § 66. točka b zakona, dasiravno je obvezno le osemletno šolanje v narodni šoli. Po dovršenem osemletnem obveznem šolanju prejme učenec v smislu § 65. z ozirom na učni uspeh izpričevalo o dovršeni osnovni šoli od-

I. B A J Ž E L J

VESELE URE

so potrebne za vsako šolo in za vsakega razrednika v osnovni šoli. — Knjiga nam daje navodila za moderno telesno vzgojo v I. razredu.

Kar smo že dolgo pogrešali,

to smo sedaj dobili. — Naročila za knjigo sprejema UČITELJSKA TISKARNA v Ljubljani. — Cena broš. 24 Din, trdo vez. 30 Din

nžno o višji narodni šoli. Po § 10. zakona se oproščajo nadaljnega obiskovanja narodne šole otroci, ki so dovršili četrti razred osnovne šole v svrhu nadaljnega šolanja v meščanski, srednji ali kaki strokovni šoli. Določilo v tem §, da velja to tudi za one učence, ki gredo pred izpolnjenim štirinajstim letom v obrt ali trgovino odpade po § 253. zakona o obrtih, ki se glasi: »Za učence (vajence) se smejo sprejemati samo oni, ki niso manj nego 14 let stari, ki so dovršili najmanj osnovno šolo, ali se drugače naučili pisanja in so telesno sposobni za dotično obrt.«

Pred dovršitvijo osemletnega obveznega šolanja se zamore učenec odpustiti iz narodne šole po § 66., poleg določil § 10., le še v naslednjih primerih:

a) ako težko zbolí na kaki neprebojlivi bolezni;

b) ako radi prepoznege vpisa ali ponavljanja razredov ostari in deček dopolni 16., deklica pa 15. leto.

V smislu gornjih izvajanj je tudi zadevna odločba kraljevske banske uprave z dne 6. oktobra 1933. IV. No 13843/6, ki se glasi:

»Iz mnogih vlog šolskih upraviteljstev je razvidno, da vladajo še vedno nejasnosti glede pravilnega izvajanja določil §§ 10. in 66. zakona o narodnih šolah.

V svrhu enotnega postopka in pravilnega izvajanja zakonskih določil odločam nastopno:

Otroci, ki po dovršenem četrtem razredu osnovne šole, to je po četrtem šolskem letu, nadaljujejo šolanje v meščanski, srednji ali kaki strokovni šoli, se v smislu § 10. zakona o narodnih šolah oproščajo nadaljnega obiskovanja narodne šole. Imenovani otroci so z uspešno dovršenim četrtem šolskim letom dovršili osnovno šolo in bi v primeru, da ostanejo še nadalje na narodni šoli — obiskovali višjo narodno šolo, to je peto, šesto, sedmo in osmo šolsko leto, ker imamo v dravski banovini že izvedeno osemletno obvezno šolanje.

Po določilih citiranega člena, se oproščajo nadaljnega obiskovanja narodne šole tudi oni učenci, ki gredo pred izpolnjenim 14. letom v obrt in trgovino, ali obiskujejo obrtno-trgovsko šolo. Ta določba v § 10. zakona o narodnih šolah je postala brezpredmetna z zakonom o obrtih (Služb. list 76/1931.) v § 253., ki se glasi: »Za učence (vajence) se smejo sprejemati samo oni, ki niso manj nego 14 let stari, ki so dovršili najmanj osnovno šolo, ali se drugače naučili pisanja in so telesno sposobni za dotično obrt.«

Sicer je določeno v § 453. drugem odstavku zakona o obrtih, da, dokler se ne osnujejo višje narodne šole po zakonu o narodnih šolah se smejo kljub odredbam § 253. sprejeti potem, ko stopi zakon o obrtih v veljavo za učence (vajence) tudi osebe, ki so dovršile 12. leto starosti. To določilo pa ne velja za dravsko banovino, kjer imamo izvedeno že osemletno obvezno šolanje in pri nas že obstajajo višje narodne šole.

Nejasnosti vladajo tudi v izvajanju § 66. zak. o nar. šolah, zlasti v tretjem odstavku, pod b).

Po § 56. zakona o narodnih šolah se sprejemajo v šolo vsi šoloobvezni otroci, ki so dopolnili 7 let starosti, ali jih dopolnijo do konca dotičnega koledarskega leta, zato bodo ti otroci zapuščali šolo po osemletnem obveznem šolanju v starosti od 14 do 15 let.

Pred izvršenim osemletnim šolanjem ni dopuščeno po zakonu o narodnih šolah nikak predčasen odpust iz šole, razen ako nastopi primer § 66., točka a), to je, ako učenec težko oboli na kaki neprebojlivi bolezni in je to dokazano z zdravniškim izpričevalom, ali pa primer točke b) § 66., ako je učenec zaradi prepoznege vpisa ali ponavljanja razredov ostarel in je dopolnil deček 16., deklica pa 15 let.

(Dalje prihodnjič)

Naša gospodarska organizacija

—g Ljubljana dobi vendar enkrat Učiteljski dom. Dne 30. septembra t. l. se je vršil po pooblastilu rednega občnega zbora in po sklepu načelstva in nadzorstva izredni občni zbor Učiteljskega doma v Ljubljani, ki je sklepal o edini točki dnevnega reda to je o nakupu poslopja za Učiteljski konvikt.

Načelnikov namestnik tov. Michler je ugotovil sklepčnost občnega zbora. Blagajnik tov. Kobal je poročal nato podrobno o historijatu glede nakupa poslopja. Po njegovem temeljitem, informativnem in izčrpnem poročilu se je vršila stvarna debata, katere rezultat je bil soglasen sklep, da se kupi od Konsumnega društva za Slovenijo poslopje, le-

žeče v Spodnji Šiški v bližini gorenjskega kolodvora, za 950.000 Din.

Poslopje sestoji iz dveh delov: iz bivše šulferajnske šole in pa iz skladišča, ki se bo dalo preurediti za stanovanjske namene. Obe stavbi sta v dobrem stanju. Ko bo kupna pogodba podpisana, bomo o tem obširneje poročali.

Tako bo po 40 letih vendarle prišlo učiteljstvo do dolgo zaželenega in težko pričakovanega doma v Ljubljani.

Učiteljska tiskarna

—t Po naših šolah leži mnogo pokvarjenih učil, ki so neuporabljiva, a bi se dala z malenkostnimi stroški zopet popraviti. Glede popravila smo se informirali pri Učiteljski tiskarni, katere oddelek za učila se je stavil na razpolago, pomagati tudi v tem našim šolam. Tovariši upravitelji naj pošljejo popravil potrebna učila naravnost na oddelek za učila in naj mu sporoče svoje želje, katerim bo oddelek gotovo ustregel.

—t Opozorjamo vse naše članstvo na dve važni knjigi, ki sta izšli v založbi Učiteljske tiskarne v Ljubljani. Prva je Bajželj: VESELE URE, ki nam je neobhodno potrebna pri telovadbi po modernih načelih v I. razredu osnovne šole, druga pa je dr. Fran Ogrin: DRZAVOZNAVSTVO, ki ne sme manjkati v nobeni šolski in učiteljski knjižnici, ker na kratak način daje pregled o ustroju naše države ter zakonikov. Obe knjigi sta priporočeni in odobreni od ministrstva prosvete kot pomožni, odnosno šolski knjigi.

Ali ste že član

Učiteljske tiskarne?

—t Zvezki po znižani ceni. Svoj čas je Učiteljska tiskarna naložila večjo zalogo zvezkov za narodne šole, ki so po lineaturi popolnoma enaki monopolskim zvezkom in imajo nekateri tudi napisane vzorce lepe pisave. Vsi ti zvezki so na najboljšem papirju ter okusno opremljeni. Tudi zvezkov za okroglo pisavo ima tiskarna večjo zalogo. Ti zvezki se prodajajo po zelo znižani ceni. O tem so bila obveščena vsa šolska upraviteljstva in smo v našem stanovskem listu že ponovno na to opozorili. — Tovariše(ice), posebno pa še upravitelje(ice) ponovno opozorjam na to ugodno priliko. Opozorite krajevne šolske odbore na to, da sedaj lahko prav poceni pridejo do potrebnih zvezkov za ubožne učence.

Mladinska mafica

—mm ŠTEVILO NAROČNIKOV NE SME PASTI! Tudi letos dobijo člani M. M. bogat letnik »Našega roda« in 4 knjige, to vse za Din 22'50, ki jih lahko plačujejo tudi v mesečnih obrokih po Din 2'50. Čim več naročnikov bo imela M. M., tem bogatejši bo »Naš rod« in knjige — po vsebini in opremljenosti. V zadnjih letih krize je število naročnikov počasi, a stalno padalo. Lanj prvič se nam je posrečilo to padanje ustaviti pri 20.000 naklade. Letos moramo to število zvišati! Prvi tisoči naročnikov so prijavitelji in vsak dan nam prinaša na stotine novih. Vendar je do 20.000 še daleč. Treba bo še volje, še truda, še intenzivnejše agitacije, pa uspemo.

—mm Število naročnikov letos raste. Naj navedemo nekaj primerov:

Dražgoše	lani	10	letos	21
Gorjuše	"	10	"	16
Vel. Kostrivnica	"	3	"	4
Sv. Martin na Poh.	"	5	"	15
Sv. Peter na Medv. selu	"	18	"	18
Sv. Rupert pri Sv. Len.	"	81	"	116
Teharje	"	9	"	12
Pemice	"	0	"	9
Polje pri Podčetrtku	"	7	"	7
Sv. Urban	"	11	"	22
Moščanci	"	3	"	5
Sv. Lenart v Slov. gor.	"	48	"	53
Čemšenik	"	2	"	9
Blatna Brezovica	"	15	"	11

—mm Oktobrska številka »Mladike«, ki je pravkar izšla, prinaša daljšo oceno publikacij M. M. Kritik ocenjuje ugodno »Kresnice« in Bevkovo povest »Tovariša«, neugodno Deržaj-Cernejeve »Kapljice«, Kardejevo »Potovanje skozi čas« pa odločno odklanja, ker, da je pisana v duhu historičnega materializma in materialističnega evolucionizma. Oceno prinesemo zaradi pomanjkanja prostora prihodnjič.

Vsak učitelj(ica)

je lahko član

Učiteljske tiskarne!